

Warunki obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo, czyli co powinien wiedzieć beneficjent podczas kontroli zamówień publicznych

Trener: r. pr. dr Andrzeła Gawrońska-Baran
Łódź, 18 października 2018 r.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Spis treści

1. Kontrola i weryfikacja projektów unijnych
2. Podmiotowy i przedmiotowy zakres stosowania korekt finansowych
3. Zasady nakładania korekt finansowych
4. Postępowanie poprzedzające wydanie decyzji w przedmiocie zwrotu środków
5. Decyzja w przedmiocie zwrotu środków
6. Środki ochrony prawnej przysługujące beneficjentowi

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Przepisy prawa istotne dla beneficjenta

Taryfikator korekt finansowych

Ustawa wdrożeniowa

Rozporządzenie ogólne nr 1303/2013

Wytyczne dotyczące kwalifikowalności

PZP

Dyrektywy dotyczące zamówień

Komunikat KE C 179/02

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Przepisy prawa wspólnotowego i krajowego

- tzw. rozporządzenie ogólne – Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z 17.12.2013 r. w sprawie EFS i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006
- ustawa z 11.7.2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 – ustawa wdrożeniowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 1431 ze zm.)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wytyczne krajowe - horyzontalne

- Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (wersja lipiec 2017 r., www.funduszeeeuropejskie.gov.pl)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Komunikat Komisji Europejskiej

- Komunikat wyjaśniający Komisji Europejskiej dotyczący prawa wspólnotowego obowiązującego w dziedzinie udzielania zamówień, które nie są lub są jedynie częściowo objęte dyrektywami w sprawie zamówień publicznych (Dz. Urz. UE C 179 z 1.8.2006, str. 2)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wytyczne Komisji Europejskiej - luty 2018 r.

- „Wskazówki w jaki sposób uniknąć najczęstszych błędów w zamówieniach publicznych związanych z projektami współfinansowanymi z funduszy unijnych”

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/public_procurement/2018/guidance_public_procurement_2018_en.pdf

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wytyczne Komisji Europejskiej - luty 2018 r. cd.

- 5 części dotyczących etapów udzielania zamówienia publicznego
- nie mają mocy prawnej i nie stanowią obowiązującej interpretacji unijnego prawa, ale warto mieć je na uwadze
- 2 listy kontrolne: jedna dotyczy siwz, druga całej procedury

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola i weryfikacja projektów unijnych

- **kontrola planowa** – na podstawie planów kontroli (po podpisaniu umowy o dofinansowanie)
- **kontrola doraźna** – poza planem kontroli, w tym kontrola doraźna Prezesa UZP

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola i weryfikacja projektów unijnych

- **kontrola uprzednia (ex-ante)** – przed podpisaniem umowy z wybranym wykonawcą (zob. próg obligatoryjny - wg Pzp o wartości powyżej 10 mln euro dla dostaw lub usług i 20 mln euro dla robót budowlanych)
- **kontrola następcza (ex- post)** – po podpisaniu umowy z wykonawcą

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola i weryfikacja projektów unijnych – umowa o dofinansowanie

- beneficjent zobowiązuje się poddać kontroli, o której mowa w rozdziale III ustawy wdrożeniowej, dokonywanej przez Instytucję Zarządzającą oraz inne uprawnione podmioty do przeprowadzania kontroli lub audytu, w zakresie prawidłowości realizacji Projektu
- jak „przebiega” kontrola ?
- tryb zgłaszania zastrzeżeń i ich rozpatrywania

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola i weryfikacja projektów unijnych – kontrola Prezesa U

- **art. 169 Pzp** – obligatoryjna kontrola uprzednia (ex-ante)
- niezależna od kontroli innych instytucji i organów prowadzonych w oparciu o obowiązujące przepisy prawa
- prowadzona w zakresie zgodności postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z Pzp

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola i weryfikacja projektów unijnych – kontrola Prezesa UZP

- **art. 165 ust. 4 Pzp** – kontrola doraźna na wniosek instytucji zarządzającej
  - ✓ jeżeli z uzasadnienia wniosku instytucji zarządzającej lub agencji płatniczej wynika, że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia doszło do naruszenia przepisów Pzp, które mogło mieć wpływ na jego wynik

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nieprawidłowość – art. 2 pkt 36 rozporządzenia ogólnego

- każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie funduszy unijnych (realizację projektu), które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet UE poprzez obciążenie budżetu UE nieuzasadnionym wydatkiem

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nieprawidłowość

- brak obowiązku nakładania korekt finansowych za naruszenia, które mają wyłącznie charakter formalny i nie wywołują żadnych skutków finansowych
- **!! nieprawidłowości stanowią kwalifikowany przypadek naruszenia prawa zamówień publicznych** = nie każde potencjalne naruszenie regulacji w zakresie udzielenia zamówienia publicznego musi prowadzić do nałożenia korekt finansowych/niekwalifikowalności wydatków

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nieprawidłowość – wyrok WSA w Gliwicach z 16.5.2016 r., IV SA/GI 1016/15

- nieprawidłowość to sytuacja, w której nie można wykluczyć, że potencjalny wykonawca, który zapoznał się z warunkami zamówienia, zrezygnował z ubiegania się, ponieważ nie mógł ich wypełnić ze względów obiektywnych
- złagodzenie warunków, bez zagwarantowania właściwego czasu na sporządzenie ofert zainteresowanym = może utrudniać uczciwą konkurencję i równość szans = co najmniej szkoda potencjalna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nieprawidłowość – wyrok WSA w Rzeszowie z 8.11.2016 r., I SA/Rz 665/16

- wszelkie nieprawidłowości, które potencjalnie mogą skutkować wypłatą środków, które nie powinny być wypłacone w myśl warunków umowy lub przepisów prawa, są traktowane, jako nieprawidłowość

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nieprawidłowość – wyrok WSA z 14.4.2015 r., V SA/Wa 2645/14

- duża liczba złożonych ofert może stanowić przesłankę przesądzającą o tym, że naruszenie nie miało nawet hipotetycznego wpływu na budżet UE
- wpływ naruszenia byłby bardziej przekonujący, gdyby oferta była jedna albo ktokolwiek z zainteresowanych zarzucał naruszenie prawa

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa

- kwota, o jaką pomniejsza się współfinansowanie Unii Europejskiej dla projektu lub programu operacyjnego w związku z nieprawidłowością indywidualną lub systemową
- **wartość korekty finansowej lub pomniejszenia może zostać obniżona**, jeżeli anulowanie całości współfinansowania UE lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach zamówienia jest niewspółmierne do charakteru i wagi nieprawidłowości indywidualnej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa

- **charakter i wagę nieprawidłowości indywidualnej ocenia się odrębnie dla każdego zamówienia**, biorąc pod uwagę stopień naruszenia zasad uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, przejrzystości i niedyskryminacji = **nie jest uzasadniony automatyzm w ocenie naruszeń**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa - orzecznictwo

- **wyrok TSUE z 14.7.2016 r., C- 406/14:**
  - ✓ wykluczony automatyzm przy nakładaniu korekt finansowych
- **wyrok NSA z 25.4.2014 r., II GSK 173/13:**
  - ✓ brak szkody wyklucza możliwość nałożenia korekty finansowej w efekcie żądania zwrotu środków europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z 22.1.2016 r., I ACa 881/15

- błędy formalne popełnione w przetargu nie dają podstaw do korekty wysokości dofinansowania z funduszy europejskich
- należy uwzględnić charakter i wagę nieprawidłowości oraz faktyczne straty finansowe poniesione przez fundusze
- w przypadku naruszenia Pzp o charakterze formalnym, które nie mogło mieć wpływu na wysokość rzeczywistej czy potencjalnej szkody, należy odstąpić od nałożenia korekty finansowej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z 22.1.2016 r., I ACa 881/15 cd.

- stwierdzenie konkretnej nieprawidłowości stwarza potrzebę oceny i miarkowania jej charakteru, znaczenia szkody, jaką wywołała lub mogłaby wywołać, w okolicznościach danej operacji lub programu
- nałożona korekta finansowa nie może być oderwana od stwierdzonej nieprawidłowości, ale adekwatna do niej i do sytuacji beneficjenta

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa

- czynności wyjaśniające przed stwierdzeniem nieprawidłowości oraz nałożeniem korekty, prowadzone przez właściwą instytucję = można uwzględnić wyniki kontroli przeprowadzonych przez inne uprawnione podmioty
- uprawnienia beneficjenta do zgłoszenia zastrzeżeń – zob. art. 25 ust. 2-12 ustawy wdrożeniowej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – metoda dyferencyjna - podstawowa

- w przypadku gdy jest możliwe precyzyjne wskazanie kwoty wydatków poniesionych nieprawidłowo związanej ze stwierdzoną nieprawidłowością indywidualną wartość korekty finansowej jest równa wartości współfinansowania UE w ramach tej kwoty, a w przypadku pomniejszenia – wartości wydatków kwalifikowalnych równej tej kwocie

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – metoda dyferencyjna - podstawowa

- polega na porównaniu wartości wydatków, które zostały poniesione z wartością wydatków, które zostałyby poniesione, gdyby nie doszło do wykrytego naruszenia
- opiera się na dokumentacji postępowania, w tym na badaniu ofert, które zostały złożone przez poszczególnych wykonawców

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – metoda dyferencyjna – przykłady z kontroli

- beneficjent odrzucił ofertę najkorzystniejszą z najniższą ceną z uwagi na jej podpisanie przez osobę nieuprawnioną, bez wezwania do uzupełnienia pełnomocnictwa
- beneficjent odrzucił bezzasadnie ofertę wykonawcy, który wskazał właściwą stawkę podatku VAT, lecz błędnie wyliczył kwotę podatku

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – metoda dyferencyjna – przykłady z kontroli

- zamawiający bezzasadnie odrzuca najtańszą ofertę i, dopuszczając się naruszenia przepisów w zakresie prawa zamówień publicznych, dokonuje wyboru oferty droższej
- wysokość korekty finansowej da się tutaj odnieść do różnicy pomiędzy ceną wybranej oferty, a ceną oferty odrzuconej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – metoda wskaźnikowa (pomocnicza)

➤ w przypadku gdy skutki finansowe stwierdzonej nieprawidłowości indywidualnej są pośrednie, rozproszone, trudne do oszacowania lub gdy nieprawidłowość indywidualna mogłaby zniechęcić potencjalnych wykonawców do złożenia oferty lub wniosku o udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia obniżenie wartości korekty finansowej lub obniżenie wartości pomniejszenia – zob. wskaźniki w Taryfikatorze

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – metoda wskaźnikowa

Wyraża się we wzorze:

$$W_k = W\% \times W_{kw} \times W_s\%$$

gdzie:

W_k – wysokość korekty finansowej

W_{kw} – wysokość faktycznych wydatków kwalifikowanych dla danego zamówienia

W_s – procentowa wysokość współfinansowania ze środków funduszy UE

$W\%$ - wskaźnik procentowy nałożonej korekty

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Krajowy taryfikator korekt finansowych

- rozporządzenie Ministra Rozwoju z 29.1.2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień (Dz.U. z 2018 r., poz. 971)
- ✓ uwaga: załącznik dotyczący stawek procentowych

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Taryfikator – stawki procentowe, układ i zakres

Kategoria nieprawidłowość i indywidualnych	Stawka procentowa	Kwalifikacja naruszenia	
		Nieprawidłowość i indywidualne stwierdzone w zamówieniu udzielonym zgodnie z warunkami wynikającymi z <u>Pzp</u>	Nieprawidłowość i indywidualne stwierdzone w zamówieniu udzielonym zgodnie z warunkami wynikającymi z umowy o dofinansowanie projektu albo z decyzji o dofinansowaniu projektu

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Krajowy taryfikator korekt finansowych – „recydywa”

- stosowanie stawek procentowych o niższej wysokości niż maks. wysokość dla danej nieprawidłowości indywidualnej nie jest możliwe w stosunku do podmiotów, które:
  - ✓ pomimo otrzymania wyniku kontroli lub audytu dotyczącego projektów realizowanych przez te podmioty stwierdzających wystąpienie nieprawidłowości indywidualnej, **powtórnie popełniają taką samą nieprawidłowość indywidualną** w postępowaniach wszczętych po dniu otrzymania wyniku kontroli lub audytu

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – brak wskazania w Taryfikatorze

- w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej, dla której w Taryfikatorze **nie określono stawki procentowej, stosuje się** stawkę procentową **odpowiadającą najbliższej rodzajowo kategorii** nieprawidłowości indywidualnych

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa - reguły

- w przypadku stwierdzenia w ramach jednego zamówienia kilku nieprawidłowości indywidualnych **wartość korekt finansowych lub pomniejszeń nie podlega sumowaniu**
- w ww. przypadku do wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości indywidualnych **stosuje się jedną korektę finansową lub jedno pomniejszenie o najwyższej wartości**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Krajowy taryfikator korekt finansowych – wykaz nieprawidłowości

- podział zamówienia na części skutkujący brakiem publikacji/publikacja ogłoszeń w publikatorze (100%, 25%)
- konflikt interesów (100%)
- nieprawidłowe zastosowanie trybu (100%)
- niedozwolone modyfikacje SIWZ (25%, 10%)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Krajowy taryfikator korekt finansowych – wykaz nieprawidłowości

- niewłaściwe stosowanie kryteriów oceny ofert (25%, 10%, 5%)
- opis przedmiotu zamówienia (10%, 5%)
- warunki udziału i kwestie dokumentacyjne (25%, 10%, 5%)
- nieuprawnione zmiany umowy o zamówienie publiczne (100% aneksu)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia przy szacowaniu i publikacji ogłoszeń

- podział zamówienia, który skutkował niestosowaniem odpowiednich przepisów Pzp, w tym niestosowanie ich w ogóle
- zniżenie wartości zamówienia i w efekcie zamieszczenie ogłoszenia w niewłaściwym publikatorze
- niezapewnienie odpowiedniego poziomu upublicznienia ogłoszenia o zamówieniu
- zniżenie wartości zamówienia i w efekcie wybór wykonawcy z pominięciem Pzp

Rzeczpospolita
Polska

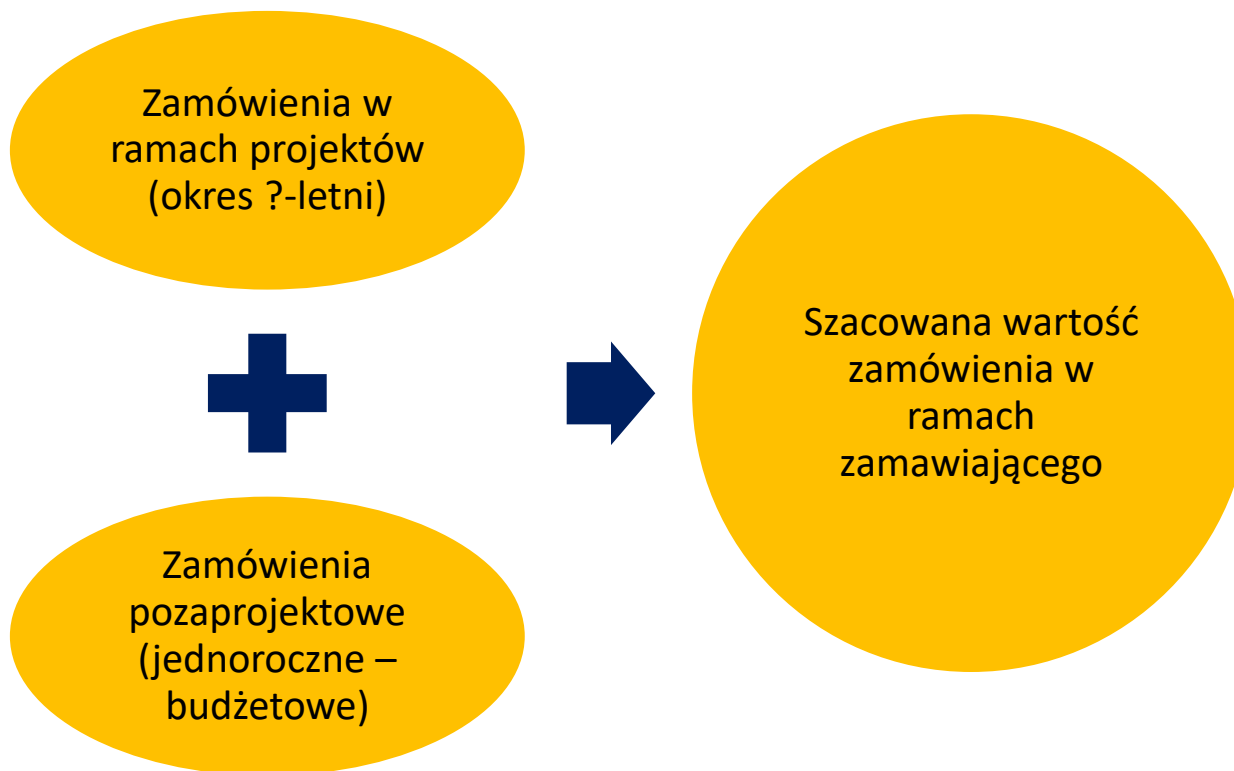

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia przy szacowaniu

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia przy szacowaniu i publikacji ogłoszeń

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe na naruszenia w ogłoszeniach – stanowisko MR z 2017 r.

➤nieumieszczenie w ogłoszeniu o zamówieniu (w polach od III.1.1 do III.1.3 informacji o warunkach udziału w postępowaniu oraz o wykazie oświadczeń lub dokumentów potwierdzających spełnianie tych warunków, w wersji skróconej zgodnej z przepisami dyrektyw UE oraz wymogami rozporządzenia 2015/1986) **stanowi naruszenie, które powinno skutkować nałożeniem korekty finansowej** (w przypadku zamówień współfinansowanych ze środków UE).

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe na naruszenia w ogłoszeniach – stanowisko MR z 25.8.2017 r.

Co równie istotne, zgodnie ze stanowiskiem Prezesa UZP, art. 41 *ustawy Pzp* nie obliuguje zamawiających, by wymagane tym przepisem informacje, a w szczególności podstawy wykluczenia wykonawcy z postępowania oraz wykaz oświadczeń lub dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu i brak podstaw do wykluczenia, wskazywane były w ogłoszeniu o zamówieniu poprzez przytoczenie pełnej treści art. 24 *ustawy Pzp* oraz treści *rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. — w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia* (Dz.U. z 2016 r. poz. 1126). Norma przepisu art. 41 *ustawy Pzp* w tym zakresie może zostać wypełniona również poprzez wskazanie w treści formularza ogłoszenia odpowiednich podstaw prawnych, bez przytaczania ich brzmienia. W takim przypadku przepisy *ustawy Pzp* konstruują wymóg, zgodnie z którym zamawiający przygotowując postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego powinien zachować spójność informacji ujętych w ogłoszeniach zamieszczanych na stronie internetowej oraz w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego z ogłoszeniami przekazywanymi UPUE lub publikowanymi w Biuletynie Zamówień Publicznych, a także z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Przy czym spójności tej nie narusza działanie zamawiającego, który w treści ogłoszenia o zamówieniu podaje informację np. poprzez wskazanie na podstawę prawną wykluczenia, po czym szczegółowo opisuje ją w treści siwz.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Naruszenia w ogłoszeniach i SIWZ

- zmiana SIWZ bez odpowiedniej zmiany ogłoszenia o zamówieniu
- opóźnienie w publikacji SIWZ na stronie internetowej w stosunku do dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu w oficjalnym publikatorze

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia w zakresie dokumentów

- **żądanie od wykonawców dokumentów innych niż dopuszczone** w rozporządzeniu w sprawie rodzajów dokumentów (...), żądanie dokumentów które nie są niezbędne do przeprowadzenia postępowania
- **żądanie dokumentów bez określenia warunku** udziału w postępowaniu, którego spełnienie dokument miałby potwierdzać

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia w zakresie dokumentów

➤ **przy określeniu warunków udziału w postępowaniu „unijnym”** np. zdolności technicznej i zawodowej (doświadczenia, dysponowania odpowiednim sprzętem oraz potencjałem kadrowym) **zaniechanie żądania dokumentów** wskazanych w § 2 ust. 4 pkt 1 (tj. wykazu), pkt 3 i 10 rozporządzenia w sprawie rodzajów dokumentów

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia w zakresie dokumentów

- **żądanie tłumaczenia przysięgłego** dokumentów sporządzonych w języku obcym
- zaniechanie żądania w treści ogłoszenia o zamówieniu oraz SIWZ dokumentów od podmiotów zagranicznych

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia dotyczące kryteriów oceny ofert

- brak pełnej informacji o kryteriach oceny ofert
- określenie kryteriów oceny ofert w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję
- zastosowanie kryteriów nie zapewniających wyboru najkorzystniejszej oferty lub wybór oferty na podstawie innych kryteriów niż określone w SIWZ
- niewłaściwe zastosowanie kryterium ceny
- zastosowanie kryteriów podmiotowych tj. dotyczących właściwości wykonawcy

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Błędne kryteria oceny ofert wg Komisji Europejskiej

- **brak wyraźnego powiązania** między kryteriami oceny ofert a przedmiotem zamówienia
- **stosowanie kryteriów nieprecyzyjnych** np. bez wskazania, w jaki sposób będą ocenione
- **ustanawianie takich samych kryteriów oceny ofert jak minimalne wymogi** (pożądane cechy przedmiotu zamówienia lub sposób jego realizacji) – powinny być identyczne dla wszystkich wykonawców

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Błędne kryteria oceny ofert wg Komisji Europejskiej

- **kary umowne** – im więcej wykonawca zgodzi się zapłacić w przypadku nieterminowej bądź nieprawidłowej realizacji umowy, tym więcej pkt otrzyma oferta = wniosek: kary umowne powinny być określone przez zamawiającego i zawarte w projekcie umowy
- **termin realizacji zamówienia** – im krótszy tym więcej pkt otrzyma oferta = wniosek: termin powinien być taki sam dla wszystkich wykonawców i określony w dokumentacji przetargowej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Błędne kryteria oceny ofert wg Komisji Europejskiej

- **poziom podwykonawstwa** – im mniejszy tym więcej pkt otrzymuje oferta, maksymalna liczba pkt jest przyznawana w przypadku całkowitego braku podwykonawstwa
- **„ekstra”** – przyznawanie dodatkowych pkt, gdy oferta zawiera dodatkowe, darmowe elementy niewymienione w siwz

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia dotyczące opisu przedmiotu zamówienia

- dyskryminacyjny opis przedmiotu zamówienia:
  - ✓ opis odnosi się do określonego wyrobu, źródła, znaków towarowych, patentów (...), chyba że takie odniesienie jest uzasadnione przedmiotem zamówienia i został określony zakres równoważności
- niejednoznaczny opis przedmiotu zamówienia
- niezastosowanie lub zastosowanie w sposób mogący utrudnić identyfikację przedmiotu zamówienia nazw i kodów Wspólnego Słownika Zamówień (CPV)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia dotyczące umowy

- zawarcie umowy z wykonawcą innym niż ten, który złożył kolejną najkorzystniejszą ofertę
- aneksowanie umowy z naruszeniem art. 144 ust. 1 Pzp
- **uwaga:** naruszenie art. 144 ust. 1 pkt 2 Pzp polegające na zmianie zawartej umowy obejmującej realizację dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych, której wartość przekracza 50% pierwotnie określonej wartości zamówienia !!
– korekta 100%

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za wadliwe dokumentowanie postępowania

- naruszenie art. 96 lub art. 97 Pzp polegające na dokumentowaniu w sposób uniemożliwiający zapewnienie właściwej ścieżki audytu
- 25% - wysokość stawki może zostać obniżona do 10% lub 5%
- istotny m.in. protokół postępowania, dowody publikacji ogłoszeń, formularze ofertowe

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Składanie przez beneficjenta wyjaśnień w toku kontroli

- przedstawienie szczegółowej argumentacji odnoszącej się do kwestii wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem lub naruszeniem procedur = kontrargumenty wobec stanowiska organu kontrolnego
- wnioski dowodowe na korzyść beneficjenta (np. opinie prawne, eksperckie, wyroki)
- wykazywanie, że naruszenie nie miało wpływu na wynik postępowania ?

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Składanie przez beneficjenta zastrzeżeń od wyniku kontroli Prezesa UZP - termin

- **art. 167 ust. 1 Pzp** – od wyniku kontroli doraźnej przysługuje prawo zgłaszania do Prezesa UZP umotywowanych zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji o wyniku kontroli
- ww. termin nie może zostać przedłużony kontrolowanemu (zob. uchwała KIO z 9.5.2013 r., KIO/KD/37/13)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Składanie zastrzeżeń od wyniku kontroli Prezesa UZP - termin

➤ Przykład:

Informacja o wyniku kontroli - doręczona listem poleconym zamawiającemu - 3.4.2017 r.

Termin, do którego można wnieść zastrzeżenia – upływa 10.4.2017 r.

Zastrzeżenia nadane 11.4.2017 r. faksem i na poczcie, a doręczone do UZP – 13.4.2017 r. = zastrzeżenia wniesione po terminie i z przyczyn formalnych nie uwzględnione

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Składanie zastrzeżeń od informacji pokontrolnej instytucji kontrolującej – art. 25 ustawy wdrożeniowej

- w terminie 14 dni od otrzymania informacji pokontrolnej
uwaga: termin może zostać przedłużony przez instytucję kontrolującą na czas oznaczony, na wniosek kontrolowanego złożony przed upływem terminu zgłoszenia zastrzeżeń
- **forma** - umotywowane pisemne zastrzeżenia

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zastrzeżenia od informacji pokontrolnej cd.

- zastrzeżenia rozpatruje się w terminie nie dłuższym niż 14 dni od ich zgłoszenia
- w trakcie rozpatrywania zastrzeżeń instytucja kontrolna ma prawo do dodatkowych czynności kontrolnych/żądania przedstawienia dokumentów lub złożenia dodatkowych wyjaśnień na piśmie = biega terminu na rozpatrzenie przerywa się

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zastrzeżenia od informacji pokontrolnej cd.

- po rozpatrzeniu zastrzeżeń – ostateczna informacja pokontrolna (skorygowane ustalenia kontroli/pisemne stanowisko wobec zastrzeżeń z uzasadnieniem odmowy skorygowania ustaleń) = nie przysługują kolejne zastrzeżenia od niej
- wskazanie terminu przekazania informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub wykorzystania rekomendacji, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zwrot środków – tryb działania

➤ **art. 207 ust. 9 -12a ustawy o finansach publicznych** – kwestie zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich = administracyjny tryb zwrotu środków przeznaczonych do realizacji programów finansowanych z funduszy europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zwrot środków – tryb działania

➤ **art. 207 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych** - w przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowych z udziałem środków europejskich są wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa z art. 184 - podlegają zwrotowi przez beneficjenta wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wezwanie do zwrotu środków

- **wezwanie do zwrotu środków wraz z odsetkami**
- termin – 14 dni od dnia otrzymania wezwania
- czy beneficjent ma podjąć jakieś kroki, gdy nie chce dokonać zwrotu środków na ww. wezwanie?

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Postępowanie administracyjne

- **art. 61 par. 4 KPA w zw. z art. 207 ust. 9 pkt 1 ustawy o finansach publicznych** – zawiadomienie beneficjenta o wszczęciu postępowania w sprawie zwrotu środków
- prawo do wypowiedzania się co do zebranych dowodów i materiałów, zgłaszania dowodów i wyjaśnień (...) w terminie 14 dni od doręczenia zawiadomienia

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Decyzja administracyjna – zwrot środków

➤ **art. 207 ust. 9 ustawy o finansach publicznych** - po bezskutecznym upływie terminu (do zwrotu środków) organ pełniący funkcję IZ lub IP wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Decyzja administracyjna – zwrot środków

- **wyrok WSA w Szczecinie z 6.9.2017 r., I SA/Sz 240/17:**
- ✓ środki wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, z naruszeniem procedur bądź pobrane nienależnie lub w nienależnej wysokości, są środkami nienależnymi już od dnia przekazania tych środków beneficjentowi, nie zaś z upływem 14 dni od wydania decyzji ustalającej tę należność; decyzja ta jedynie potwierdza istnienie zobowiązania do zwrotu środków, które powstało z mocy prawa

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Decyzja administracyjna – zwrot środków

➤ wyrok WSA w Białymstoku z 31.8.2017 r.:

✓ podstawą do żądania zwrotu przez instytucję zarządzającą nieprawidłowo wykorzystanych środków jest umowa o dofinansowanie, a jedynie w przypadku bezskutecznego upływu terminu do dobrowolnego zwrotu środków organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej (wdrażającej, pośredniczącej) wydaje na podstawie art. 207 ust. 9 w zw. z art. 11 ufp decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Decyzja o zwrocie środków – odwołanie

- odwołanie od decyzji dotyczącej zwrotu dotacji lub środków unijnych służy do:
  - ✓ właściwej instytucji zarządzającej albo organu pełniącego taką funkcję
  - ✓ jeżeli rozpatrywanie odwołań od decyzji instytucji wdrażającej zostało powierzone instytucji pośredniczącej – do instytucji pośredniczącej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Decyzja o zwrocie środków - wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy

- **uwaga:** w przypadku jeśli ww. podmioty (np. Instytucja Zarządzająca) wydawały decyzję w pierwszej instancji = służy do nich wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w zakresie obowiązku zwrotu dotacji lub środków unijnych

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Czynności dowodowe w trakcie postępowania administracyjnego

- **art. 10 § 1 KPA** – stronie przysługuje prawo wnoszenia żądań dotyczących przeprowadzenia dowodów na okoliczności mające znaczenie dla sprawy, składania wyjaśnień, wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii, odpisów

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Termin załatwienia sprawy a praktyka

➤ **art. 35 § 3 KPA** - załatwienie sprawy:

- ✓ wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca
- ✓ sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania
- ✓ w postępowaniu odwoławczym - w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania/wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Termin załatwienia sprawy cd.

➤ **art. 36 § 1 KPA** – o każdym przypadku niezakończono sprawy w terminie określonym w art. 35 KPA lub w przepisach szczególnych organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy = postanowienie o przedłużeniu terminu (nie przysługuje zażalenie)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Termin załatwienia sprawy – długotrwałość?

➤ **art. 37 § 1 KPA** – stronie służy prawo do wniesienia do **ponaglenia** o organu wyższego stopnia za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie; do organu prowadzącego postępowanie - jeżeli nie ma organu wyższego stopnia, jeżeli nie załatwiono sprawy w terminie z art. 35 KPA ani w terminie z art. 36 par. 1 KPA, lub postępowanie jest prowadzone dłużej niż jest to niezbędne do załatwienia sprawy

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Termin załatwienia sprawy a bieg naliczania odsetek

- **art. 67 ustawy z 27.8.2009 r. o finansach publicznych** = zastosowanie art. 54 § 1 Ordynacji podatkowej, dotyczących okresów wyłączenia naliczania odsetek za zwłokę

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Decyzja dotycząca zwrotu środków – zaskarżenie

- decyzja dotycząca zwrotu dotacji lub środków unijnych wydana w wyniku przeprowadzonego postępowania odwoławczego może zostać zaskarżona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA)
- od wyroku WSA przysługuje następnie skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Orzecznictwo – wyrok SN z 7.10.2015 r., I CSK 878/14

- w przypadku projektów ze środków europejskich nieuzasadniony jest skrajny rygoryzm nakazujący nawet przy niewielkich uchybieniach zwrot całości środków
- samo nieosiągnięcie celu projektu nie uzasadnia odebrania dofinansowania, ponieważ projekt zakłada realizację również innych celów
- zwrot pomocy powinien nastąpić tylko w tej w części i w tym zakresie, w jakim beneficjent nie wywiązał się ze swych zobowiązań z przyczyn leżących po jego stronie

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – miarkowanie wg § 7 Taryfikatora ?

➤ w przypadku kategorii nieprawidłowości indywidualnych, której w Taryfikatorze przypisano więcej niż jedną stawkę procentową, zastosowanie stawki procentowej o niższej wysokości niż maksymalna wysokość dla danej kategorii nieprawidłowości indywidualnych jest możliwe wyłącznie wtedy, gdy jest to uzasadnione charakterem i wagą stwierdzonej nieprawidłowości indywidualnej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Miarkowanie korekty finansowej

➤ **§ 10 Taryfikatora** - nie jest możliwe obniżenie wartości korekty finansowej lub pomniejszenia w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnych, które wiążą się z przypadkami nadużyć finansowych lub celowego uprzywilejowania jednego z wykonawców, stwierdzonych w prawomocnie zakończonym postępowaniu sądowym lub zakończonym decyzją ostateczną w postępowaniu administracyjnym

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Miarkowanie korekty finansowej – przykład 1 z praktyki

- przedmiot zamówienia (dostawa komputerów stacjonarnych i monitorów, komputerów przenośnych) - kwestionowane zapisy dotyczą wyłącznie kilku elementów OPZ, tj. „oprogramowania systemowego” - do utrudnienia konkurencji nie doszło w sposób „całkowity”
- miarkuje się wysokość korekty finansowej do 5% dofinansowania - stan faktyczny pozwala na stwierdzenie niewielkiej „wagi” tego naruszenia

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Miarkowanie korekty finansowej – przykład 1 cd.

- uzasadnienie miarkowania przez MliR - wykonawcy nie korzystali ze środków ochrony prawnej i nie zadawali pytań do SIWZ, które wskazywałyby, że tak skonstruowany opis przedmiotu zamówienia, utrudnia dostęp do zamówienia czy też w sposób nierówny traktuje jakiegokolwiek wykonawcę

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Miarkowanie korekty finansowej – przykład 2 z praktyki

- podniesiony zarzut dotyczy powszechnie stosowanej, międzynarodowej normy ISO - waga takiego naruszenia jest nieznaczna
- w postępowaniu nie wpłynęły oferty od wykonawców zagranicznych, zainteresowanie zamówieniem wykazali wykonawcy polscy, pytania i prośby o wyjaśnienia nie wskazują na jakiegokolwiek wątpliwości wykonawców w zakresie norm, nie złożono w tym zakresie środków ochrony prawnej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Miarkowanie korekty finansowej – przykład 2 cd.

- w zaistniałym stanie faktycznym, utrudnienie konkurencji ma charakter wyłącznie „hipotetyczny”, bez realnego wpływu na wynik postępowania
- powyższe okoliczności, stanowią podstawę do miarkowania wysokości korekty finansowej, do minimalnego poziomu tj. 5% dofinansowania

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zamówienia do progów unijnych – transgraniczny charakter - § 11 Taryfikatora

- **zamówienia do progów unijnych** - przy ocenie wagi nieprawidłowości indywidualnej bierze się pod uwagę również ich transgraniczny charakter
- **transgraniczny charakter** - zamówienia, które stanowią lub mogą stanowić przedmiot zainteresowania podmiotów mających siedzibę w innym państwie członkowskim UE

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zamówienia do progów unijnych – transgraniczny charakter - § 11 Taryfikatora

- **ocena, czy zamówienie może stanowić przedmiot ww. zainteresowania wg czynników np.:**
  - ✓ szacowana wartość zamówienia
  - ✓ specyfika zamówienia
  - ✓ lokalizacja miejsca wykonania zamówienia
  - ✓ złożenie oferty przez wykonawcę z innego państwa członkowskiego UE lub wyrażenie zainteresowania zamówieniem przez takiego wykonawcę

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zamówienia do progów unijnych – transgraniczny charakter – wyrok TSUE z 19.4.2018 r., C-65/17

- ocena, czy zamówienie ma znaczenie dla rynku wewnętrznego jest dokonywana na moment udzielenia danego zamówienia
- bierze się pod uwagę konkretne aspekty, nie może pozostawać w sferze przypuszczeń czy hipotetycznego założenia, że dane zamówienie może mieć transgraniczny charakter

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Regulacje prawne

1. Przepisy europejskie i krajowe wskazane w prezentacji
2. Kodeks postępowania administracyjnego
3. Ustawa z 27.8.2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z zm.)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Źródła

1. Orzecznictwo sądów administracyjnych, Sądu Najwyższego
2. Orzecznictwo TSUE
3. Kontrole prowadzone przez uprawnione organy, w tym Prezesa UZP
4. Stanowiska Ministra Rozwoju

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Dziękuję za uwagę.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego